

СРПСКИ ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

ОРГАН УДРУЖЕЊА СРПСКИХ ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА.

САДРЖАЈ: Наши друмови и варошке улице од Ј. Т. С. стр. 29 — Грађа за закон о уређењу Министарства Грађевина, од С-а стр. 30. — Регулација Рамског Дунавца од Р. стр. 32 — Технички прописи за цеви и делове за канализацију приватних имања у Београду. стр. 33 — Општинска посла стр. 33 — Вести: Личне вести Чланови Грађевинског Савета стр. 34 — Грађевинарске вести стр. 36. Благајникова пошта стр. 36 — Нашим претплатницима у округу тимочком стр. 36. —

Наши друмови и варошке улице.

У прошлом броју нашега листа предложио је један наш одличан пријатељ начин, на који би се могло убрзо доћи до добрих друмова у нашој Домовини Предлог је доиста оригиналан и заслужује особите пажње од стране надлежних. Али кад би се десило чудо да Србија једног дана омркне с лошим друмовима а другог или десетог дана освану сви друмови поправљени и у одличном стању, опет бисмо за кратко време били принуђени да опет молимо Бога да учини чудо.

Добре друмове треба брижљиво надгледати и рационално одржавати. Пре две три године ми смо у главном по Durand - Claye-у изложили како треба извршити организацију за одржавање друмова. Према тамо изложеним начелима, за добро одржавање друмова потребан је велики кадар нарочитих инжењера и инжењерских помоћника а поред ових још можда 20—30 пута више путара.

Деоница једног путара не би требала да буде већа од 4—5 километара. За путаре требају поред друма путарске кућице где ће људи становати и чувати потребан им алат.

Али ни најсавеснији путар, највреднији и најбољи раденик, неће моћи држати своју деоницу у прописном стању ако нема још једног фактора, који има врло велику важност код друмова ако кола нису подесна за друм, јер онда ће она врло брзо парилисати рад путара, који се брину о одржавању друма.

Све што вреди за друмове вреди и за улице. И код улица по варошима потребан је непрекидан надзор и рад око одржавања па усвојио се метод *point à temps* или метод генералне оправке.

По великим градовима, као што је Беч Пешта и т. д. видећете да готово у свакој улици има по један који се нарочито и непрестано брине о чистоћи и о одржавању и такви људи и тамо имају непрекидна посла.

Међутим по свима земљама које се озбиљно брину о доброту саобраћајних средстава постоје поред прописа за грађење и одржавање путова и улица још и нарочити прописи и о конструкцији кола, као такође важног елемента у саобраћају.

А поред тога постоје још и прописи о служби на друмовима.

Тако је у првом реду важно прописати колика мора бити минимална ширина наплатака на точковима; колико се код товарних кола морају проширити наплатци према величини товара; коликом се брзином сме возити друмом, колики се товар сме товарити на дотичној деоници друма и колико сме пасти терета на теглећу стоку.

Сви су ти прописи подешени према клими, категорији друма, по расту теглеће стоке и каквоћи горњег строја друма.

Кад се све ово паметно регулише, онда се и друмови лакше одржавају у добром стању јер се мање абају.

Ових прописа нема код нас ни у законима ни у расписима; нико о томе не води бригу и зато, докле год се и то питање не

регулише, не може бити ни помена о правилном и економском одржавању друмова у Србији.

Но није довољно да се све то лепо и паметно пропише већ треба да се ти прописи одрже и у пуној важности, да дакле све то добије и санкције у казненом закону.

На надлежнима је, да и ово узму у обзир при решавању овог важног питања о грађењу и одржавању друмова у добром стању, што је за Србију питање од еминентне важности и што из дана у дан постаје све важније, Јер без добрих друмова нема ни од железница оне користи која се очекује.

Ј. Т. С.

Грађа за закон о уређењу Министарства Грађевина.

1.

„Покојни г. Димитрије Стојановић, који је несумњиво био уман човек и државник, који се својим особинама истакао и понео до највишег степена у државној хијерархији, имао је храбрости, да још 1879. год. у своме законском пројекту предложи за инжењере — архитекте највећу плату од 7000 динара годишње, дакле онда, када је Србија после ратова за ослобођење била исцрпена и када су намирнице коштале испод половине данашње вредности.“

Српски Технички Лист број 6. за 1907. годину.

Овај пројекат радио је пок. Д. Стојановић извесно по наредби свога министра, али се то поред свег брижљивог истраживања није могло пронаћи.

Чини нам се, да је резултат овога рада и предлога био : закон о регулисању положаја техничких грађевинских чиновника од 18. јануара 1880. год.

Народна Скупштина из тога пројекта примила је само државни испит и прецизовала квалификације за инжењере — архитекте, а плату? плату је оставила исту, мању него поштарима и телеграфистима, за које ни тада као ни сада није тачно прописана квалификација за ступање у службу.

Ипак је од овога закона било неке добити, бар је пречишћено са онима, који нису имали никакве квалификације, изузетак само

чине некоји случајеви, за које је донет нарочити закон, да им се признају сумњиве квалификације — због изгореле школе (десет године праксе.)

2.

У Француској :

Elèves-ingénieurs I., II. и III. класе — дакле док су још у школи — имају плату 1800 ранака годишње.

Инжењер III, класе	2500	фр.	год.
Инжењер II. „	3500	„	„
Инжењер I. „	4500	„	„
Виши инжењер II. класе	6000	„	„
„ „ I класе	{ 7000	„	„
	{ 8000	„	„
Главни инспектор II, класе	12000	„	„
„ „ I. „	15000	фр.	год.

Инжењери служе у једној класи по две године, виши инжењере по три године, инспектори четири године најмање. Број особља одређен је у извесној сразмери тако, да не може бити случаја као код нас да имамо : подинжењере, више инжењере и инспекторе а инжењера нигде ни од корова.

Сваком инжењеру према положају у држ. служби законом је одређен и положај у војсци као резервним официрима до потпуковника — пуковници резервни не могу бити.

Инжењерски кор има своје помоћно особље — *conducteurs des travaux publics*. Ово је особље школовано, у државној служби су грађевински надзорници, а у приватној служби или пракси инжењери

Плата је кондуктера :

IV класе	1700	фран.	служи	2	год.
III „	2000	„	„	2	„
II „	2400	„	„	3	„
I „	2800	„	„	3	„

Главни кондуктер 3200 фр. год.

Подинжењер 3700 фр. —

У француској се постављају за подинжењере они, који никада не могу бити инжењери, а код нас 99% будућих инжењера прво треба да буду преписачи и кописте, па тек да постану подинжењери и по положеном испиту и „одслуженом року“ инжењери архитекти.

3.

У Румунији плате и године службе у једној класи ове су :

Инжењер практикант	3600	дин.	служи	4	год.
Инжењер III класе	4800	дин.	год.	служи	2
„ II „	6000	„	„	„	2
„ I „	7000	„	„	„	2

В. инж.	II	„	9000	„	„	„	2	„
„	I	„	12000	„	„	„	4	„
Инспект.	II	„	14000	„	„	„	4	„
„	I	„	18000	„	„	„	„	„

Помоћно особље conducteurs — грађевински надзорници по свршеној школи, која је одсек школе за путове и мостове, имају плате :

Кондуктери III класе	2400	дин.	служи	3	год.
„ II	3000	„	„	4	„
„ I	3600	„	„	„	годишње

Онај који је служио 10 година као кондуктер може полагаати испит и ступити у ред инжењера, али само конкурсом.

4.

За професоре средњих школа у Краљевини Србији важи ово:

Основна је плата 2400 динара на годину која се повишава са 600 динара годишње у почетку после пете и десете, а за тим после сваке четврте године, тако да после навршене 26. године службе годишња плата професору износи 6000 динара.

Према томе плата је

		2400	дин.	годишње
после 5 година	3000	„	„	„
„ 10 „	3600	„	„	„
„ 14 „	4200	„	„	„
„ 18 „	4800	„	„	„
„ 22 „	5400	„	„	„
„ 26 „	6000	„	„	„

Гимназијски директори имају плату 6000 и 7000 динара годишње.

Овакве плате доста давно уживају професори средњих школа, а већ се међу њима осећа потреба и покрет за побољшање плата.

Када су професори већ постали незадовољни својим платама и када их притискује тешкоћа, онда се инжењерима — архитектима даје мања и гора плата од њихових.

5.

Нови предлог закона о судијама, који је у главном већ примљен, о платама судија (чл. 56.) гласи :

Законом овим одређују се судијама и председницима судова ове плате :

1., Председнику Касационог Суда 10 000 динара годишње ;

2., Председнику Апелационог Суда 9000 динара годишње, по навршењу периоде од четири године 10 000 динара,

3., Судијама Касационог Суда по 7 000 динара годишње, по навршеној периоди од четири године по 8000 динара, по навршеној другој периоди од четири године 8500 динара ;

4., Судијама Апелационог Суда по 6500 динара годишње, по навршеној периоди од четири године по 7000 динара ;

5., Председницима првостепених судова по 6000 динара годишње, по навршеној периоди од четири године по 6500 динара ;

6., Судијама среских или градских и првостепених судова по 3000 динара годишње. После сваке навршене периоде од три године по 500 динара повишице, тако да последња плата буде 6000 динара годишње.

У случају кад је председник или судија постављен са звања које је равно по плати са звањем на које се поставља, онда године проведене на ранијој плати, рачунаће се за периодску повишицу у новом звању.

У периодску повишицу рачуна се и оно време, које је проведено на расположењу, само кад се врати у службу.

6.

„Шумарско одељење уз сарадњу г. г. „Веље Ристића, апелационог судије и Пере „Петровића, председника трговачког суда и „зрадио је и поднело Министру Народне „Привреде нов пројекат закона о шумама“.....
..... „Министар Народне Привреде при- „мио је овај пројекат и као свој поднео га „Државном Савету на увиђај и мишљење, „а по том ће га одмах поднети и Народној „Скупштини на решење.

(Додатак „Одјеку“ — јан. 1911. год.)

Први став члана 8. овога пројекта гласи : У име дневнице и свих других споредних трошкова даваће се члановима комисије, ако су виши чиновници по осамнајест, а ако су нижи по четрнајест динара из државне касе, а из кредита одређеног на ограничавање шума.

Уз овај члан иде и овај коментар Г. Др. Ђоке С. Јованића:

У суштини је стари 7. с том само разликом, што је дневница члановима комисије, који су виши чиновници повишена од дванајест на осамнајест, а нижим чиновницима на четрнајест динара. Ово за то, да би се за тај посао могао заинтересовати што већи број и омогућио што бољи избор чланова. А сем тога мора се признати, да је посао око ограничавања шума скопчан са великом одговорношћу, часношћу (моралном) и штрапацем, те га збиља треба боље наградити. Неће држава ништа изгубити, кад добре и честите раднике добро плати, јер ни један од бољих неће се тога тако тешког посла ни примити

а ко се прими, гледаће да лабавим својим радом надокнади себи оно, што му је држава закратила, и посао одуговлачи на штету и државе и приватних.

Многе, поред великог штрапаца, којима су изложени, одбија од комисија и незгода у коначењу и храњењу, док би их, можда, већа награда ипак могла приволети.

Наш коментар излишан је, само не треба заборавити, да код нас дневнице и награде иду у обрнутој сразмери: што тежи рад и скупљи живот, то мања дневница и награда.

Други став чл. 29. овога пројекта гласи: Сваки службеник мора провести у једној класи најмање три године.

А члан 30.:

Звања чиновника Шумарске Дирекције деле се на: звање Директора, правног референта, виших шумара, шумара, подшумара, секретара, писара, књиговође и архивара.

1., Звање Директора дели се на три класе:

I	класа има	9000	
II	" "	8280	и
III	" "	7200	годишње плате.

2., Звање правног референта и виших шумара дели се такође на три класе:

I	класа има	7200
II	" "	6120
III	" "	5400

3., Звање шумара дели се на пет класа:

I	класа има	4680
II	" "	3960
III	" "	3600
IV	" "	3240
V	" "	2880

Надамо се, да ће ови подаци моћи послужити за израду пројекта закона о уређењу Министарства Грађевина.

С-а.

Регулација Рамског Дунавца.

Река Дунав, велика саобраћајна артерија Средње и Источне Европе служи за саобраћај бродовљем још од незапамћених времена. Природа је сама учинила да је Дунав подесан за пловљење и великих бродова. Само је до пре неколико година на Доњем Дунаву, био велика сметња бродарству слап Дунава код Ђердапа.

Ђердапски проблем решили су наши суседи

Мађари истина упола, али тек тако да је данас Ђердап сразмерно мала препрека бродовљу. Ђердап је прогутало грдан капитал који захтева ренту зато је установљена ђердапска такса коју плаћа сваки брод при поласку кроз Ђердап.

Али сем те велике препоне постоји за бродарство дуж наше обале још неколико омањих.

При малој води на Дунаву, бродовље које плови дуж Српске обале има између Дубравице и Градишта једну врло велику сметњу а то је плићак у Рамском Дунавцу.

Наспрам Дубравице, нашег пристаништа на Дунаву лежи Велико Острво. Између Дубравице и Острва рукавац Дунава при малој води толико је засут, да се код самог пристаништа на Дубравици јадва може да окрене параброд. Сем тога још је већа незгода на овом делу Дунава кад дува источни ветар Кошава, која чини огромну сметњу пловидби по широком Дунаву којим бродови сада пролазе, пошто је Дунавац за време мале и обичне воде сувише плитак. Те незгоде од ветрова нема у Рамском Дунавцу.

Појамно је да су и Србија и Аустро-Угарска већ одавна помишљале на уклањање ових незгода које постоје на делу Дунава међу Дубравицом и Рамом. Али до скоро није ништа урађено било.

Морава носи велики нанос и таложи га у Дунавцу. Засипа не само тај рукавац Дунава но и само пристаниште Дубравицу.

С тога је појимљиво, што је још 1906. год. почео живље рад око решења питања о пловности рамског Дунавца. Те године је образована мешовита комисија ради решења питања: на који би се начин извршила регулација Рамског Дунавца те да буде плован и за време мале воде.

Ми смо у Срп. Техн. Листу у своје време саопштили имена одређених чланова комисије и мишљење њихово поднесено г. г. Министрима Грађевина и финансија.

Према мишљењу те комисије г. г. Министри су и сами увидели важност питања те су у интересу народне привреде и у интересу експлоатације угљених рудника у Костолцу издејствовали највише решење од 21. септембра 1907. године којим је одобрено, да се из државног буџета на ванредне потребе може утршити 6000 динара за проучавање Дунавца за снимање и прибирање потребних података за пристаниште у Дубравици и регулацију Дунавца.

На основу овог највишег решења, Господин Министар Грађевина одредио је комисију од Н. И. Стаменковића професора Универзитета и г. г. М. Ј. Божића и М. Дамњановића начелнике Министарства Грађевина, са задатком: да предходно на лицу места проуче све прилике и потребе, како и на који

начин треба Дунавац одржавати пловним, и у коме правцу и обиму треба извршити снимања и прибирање података за израду пројекта.

Према упуству и под надзором ове комисије снимање су извршили још 1908 год. г. г. Влад. Павловић, Драг. Ђ. Матић и Мил. М. Јовановић виши инжењери Министарства Грађевина, а по том израдили су и планове ситуације са профилима Дунавца и Мораве.

Како је по закону о водама, за извршење овога посла налажно Хидротехничко Одељење Министарства Народне Привреде то је месеца априла 1909. год. цео овај елаболат послат Хидротехничком Одељењу као надлежном на даљи рад, где га и данас покрива архивска прашина, и ко зна докле ће то тамо стајати, и чекати „на ред“ за извршење. Сигурно дотле, док се не погубе прикупљени подаци и из основа не измени стање самога Дунавца па да се снимање понова изврши, и тако овај посао у недоглед одуговлачи.

Ми мислимо да овога не би било, кад би се приликом израде новог пројекта закона о уређењу Министарства грађевина, извршила централизација грађевинске струке што је Удружење увек заступало па и сада заступа, а то је унело и у свој предлог закона о уређењу Министарства Грађевина.

Да је извршена централизација грађевинске струке онда држимо, не би се могло десити и то да се сваке године врше нова снимања, а ни једно не извршује.

У колико се сећам, до сада је снимана: Млава и Могила, Мачва, Морава на неколико места, Гружа, Неготински рит, Годомин и др. а само се Годомин извршава.

Како изгледа и Дунавац ће бити те среће, да још за дуги низ година чека на ред, док једнога дана код Дубравице не добијемо суву границу са нашом добром суседком, и тада ће нас сигурно регулација јефтине коштати; поновиће се тако добро познати немили сукоби са Дрине.

За регулацију овога Дунавца сада се заинтересовала и сама Угарска Влада, која жели да се овај рукавац одржи пловним, с тога је Угарски Министар Земљорадње понудио Српској Краљевској Влади, да потребне планове за регулацију Рамског Дунавца израде заједнички стручни органи обеју Влада и да на основи тога почну потребни преговори о начину извођења овога пројекта.

Шта ће Краљевска Српска Влада по овоме предузети незнамо, али држимо да би о овој понуди Угарске Владе требало озбиљно промислити, али при том пазити, да регулацијом Рамског Дунавца не створимо нову „Бердајску шаксу.“ Р.

ТЕХНИЧКИ ПРОПИСИ

за цеви и делове за канализације приватних имања у Београду

II Оловне и цинкане цеви

Чл. 18.

Оловне цеви, употребљене за одвод, морају имати потпуно кружан пресек. Оне ће бити следећих димензија :

Пречник унутар.	30 mm.	40 mm.	50 mm.
Дебљина	3.5 mm.	4 mm.	4 mm.
Тежина дужног метра	4.20 kgr.	6.30 kgr.	7.70 kgr.

Оловне цеви употребљене за нужничке шоље са резервоаром за испирање клозета, могу бити за 1 mm од горе наведених јачина тање.

Цинкане цеви могу се једино употребити за надземне делове кишних олука. За цинкане цеви не сме се употребити цинк испол № 13 са јачином од 0,74 mm

III. Каменасте цеви.

Чл. 20.

Каменасте цеви треба да су добро пресоване, јако печене и споља и изнутра превучене добром израђеном једноставном соном глазуrom. На прелому треба да је маса хомогена и чврста, цеви да су праве и потпуно кружног пресека са свугде подједнако дебелим дуваровима. Не смеју бити испуцане, нити имати дрозда, жилица, шупљика, лука и мехурића. При удару тврдим предметом да одају звонак звук. Крајеви морају бити сасечени потпуно нормално на осовину.

На 5. см. дужине са спољне стране доњег краја, као и на 5. см. дужине са унутрашње стране муфа начиниће се бразде и олуци са троугластим пресеком. На сваком наглавку споља мора бити отисак, који ће назначавати величину пречника и име фабрике где је цев грађена.

Чл. 21.

Цеви од каменасте масе за приватне инсталације, морају у глазираном стању бити апсолутно непробојне за сваку течност. По скинутој глазури са свих површина а пошто се најпре дотле загревају док потпуно не испусте сву влагу из себе, потопљене у воду у року од 24 часа не смеју примити у себе воде више од 5% своје тежине. Истуцане у прах и потопљене у најјаче киселине не смеју изгубити више од 2% своје тежине.

Чл. 22.

Свака цев од каменасте масе слободно подупрта на оба краја мора да издржи спољни притисак у темену 1000 kgr. као и унутрашњи притисак од 2 атмосфере, а да се на тој не покажу ни какве промене.

Чл. 23.

Нормална дужина правих цеви ма кога пречника биће 1 м. Ради изравњавања дужина у каналима морају се израђивати прави уметци од 20, 30, 40, 50, 60 и 75 см. дужине.

Чл. 24.

Каменасте цеви за приватне инсталације израђиваће се следећих димензија, пречника и јачине.

Пречник	76	100	125	150	200 mm
Дебљина	14	15	16	17	19 mm
Дубина муфа	7	7	7	7	7 mm

Дебљина дуварова цеви у опште не сме бити мања од $\frac{D}{20} + 10$ мм. где је D пречник цеви.

Чл. 25.

Дебљина спојног слоја на предњем делу муфа мора бити 15 mm. најмање, а при дну муфа може се и смањити, најмање на 12 mm.

Чл. 26.

За лучне цеви важе следеће димензије:

$$\text{средишни угао } a = 15^\circ R = 2000 l = 520$$

$$a = 30^\circ R = 1000 l = 520$$

$$a = 45^\circ R = 600 l = 470$$

Чл. 27.

Специјални фасонски делови од каменасте масе, употребљаваће се у свима облицима као и код гвоздених ливених цеви.

IV. Материјал за израду ревизионих окна.

Чл. 28.

Ревизиона окна градиће се или од цигле у цементном малтеру или од бетона. Зидане окна од цигле вршиће се од добро печене цигле у малтеру портланд цемента 1 : 4 са фуговањем 1 : 1.

Бетонска окна градиће се од мешавине бетонске 1 : 8.

Чл. 29.

Пењалице у ревизионим окнима израдиће се од кованог округлог гвожђа јачине најмање 18 mm. Дужина истих не сме бити мања од 22 см. а узидани дсо 15 см. Дозвољава се употреба пењалица и од ливеног гвожђа.

Чл. 30.

Поклопци за ревизиона окна морају бити од ливеног гвожђа асфалтовани по свима видним површинама. Они могу бити лакши и тежи, према томе да ли су изложени само пешачком, или пешачком и колском саобраћају. Поклопци за ревизиона окна морају бити тако израђени да ни у ком случају не могу пасти кроз отвор у окно.

V. Спојни материјал.

Чл. 31.

За спајање делова од каменасте масе употребите се асфалт кит — мешавина од катрана и асфалтног мастика.

У растопљеном стању асфалтни кит мора бити потпуно течан и таквим заливати муфове, који су накатранисаном кучином заптивени.

Чл. 32.

За спајање делова канала од гвоздених цеви употребиће се мекано олово, којим се у растопљеном стању заливају спојеве цеви; пошто су претходно кучином заптивени.

Чл. 33.

Заливање спојева цементом изрично је забрањено.

Чл. 34.

Ови „технички прописи“ ступају у важност од дана, када буду у „Општинским Новинама“ објављени, и важиће дотле, док се не замене другим новим.

КБр, 2149

28. Децембра 1910 год.

Београд

Председник

Београдске Општине

Љуб. М. Давидовић.

Врш. дужн. шефа

одсека за канализацију

Јнг. Неш. М. Смиљанић.

Општинска посела.

Пијачна зграда на Цветноме тргу са лица улице Краља Милана има олуке, али је те олуке рђа проглодала толико, да је доњи део отпао. Када? То ми не знамо, а извесно не зна нико ни у београдској општини, али да је то давно види се по томе, што је вода из олука издубила цигље у соклу.

Странац директор ваљда ће и то видети, — само не знамо ко ће онда водити бригу о малим, а ко о великим пословима.

Кад добијемо исправку на ову белешку, онда ћемо позвати општински одбор да види прогладане цигље и олуке на пијачној згради и калдрму у Његушевој улици оправљену после наше белешке под горњим насловом.

К.

ВЕСТИ

Личне вести

Чланови Грађевинског Савета за 1911 и 1912 год. На предлог Министра Грађевина а на основи чл. 9. закона о уређењу Министарства Грађевина, а за периоду 1911 и 1912 године, указом Њ. В. Краља од 17. јануара ове године постављени су.

за председника Грађевинског Савета:

г. Андра Стевановић, редовни професор Универзитета;

за његовог заменика

г. Милутин Ј. Божић начелник Министарства Грађевина;

За чланове стручњаке Грађевинског Савета:

1. *за мостове и путеве:*

г. г. Кирило Савић, начелник Дирекције Срп. Држав. Железница, Миленко Турудић ванредни професор Универзитета, и

за заменика

г. Владимир А. Бабовић, инспектор Дирекције Српских Државних Железница;

2. *За Хидротехнику:*

г. Драгољуб Спасић, ванредни проф. Универзитета;

за заменика

г. Милорад К. Поповић, инспектор Дирекције Српских Државних Железница;

3. *За архитектуру:*

г. г. Милорад Рувидић, ванредни професор Универзитета, Душан Живановић, инспектор Министарства Грађевина; и

за заменика

г. Пера Ј. Поповић, виши архитекта Министарства Грађевина;

4. *За машине:*

г. Светозар Недељковић, помоћник Директора Српских Државних Железница;

за заменика

г. Миливоје Павловић, инспектор Дирекције Српских Државних Железница;

5. *За правну струку:*

г. Ђорђе Б. Несторовић судија Касационог Суда;

за заменика

г. Милорад Д. Поповић судија истог суда.

Чланови Грађевинског одбора за варош Београд за 1911. год. Указом Њ. В. Краља од 17. јануара ове год. постављени су за чланове грађевинског одбора за варош Београд за 1911. год.

за чланове:

Г. Г. Павле А. Димић виши инжењер Министарства Грађевина, Драгутин Маслаћ архитекта Министарства Грађевина, и Др. Коста Ристић секретар санитета.

за заменике:

Г. Г. Милан Јовановић виши инжењер Министарства Грађевина, Стојан Тителбах архитекта Министарства Грађевина, и Др. Драгомир М. Николић лекар општине београдске.

Спуштена цена Вуковим делима. — Да би могао сваки писмен Србин набавити и читати Вукова дела, министар просвете одобрио је, да се свима Вуковим списима знатно спусти цена. Тако сад Државна Штампарија продаје: свих *девет* књига *Вукових песама* за 17 динара, *приповећке и заговешће* за 1,50 динар; *Наробне пословице* за 2,50 динара; *Српски Рјечник* за 10 динара; свих пет књига *Грамањичких и полемичких списа* за 7,50 динара; *Историјске и етнографске списе* за 2 динара.

Све се ове књиге могу добити код повлашћених књижара, или непосредно код Државне Штампарије.

С поручбинама ваља похитати, јер је од појединих књига остао врло мали број.

Испитна комисија за полагање државних техничких испита у 1911. год. Господин Министар Грађевина решењем својим од 12. јануара ове год. бр. 488. изволео је одредити испитну комисију за државни технички испит у 1911. год и то:

I) *У испитни одбор за грађевинске инжењере*

г. Милутина Ј. Божића начелника Министарства Грађевина,

г. Драгољуба Спасића ванредног професора Универзитета,

г. Миленка Турудића ванредног професора Универзитета,

г. Аћима Стевовића ванредног професора Универзитета, и

г. Петра Ј. Поповића вишег архитекту Министарства Грађевина.

II) *У испитни одбор за машинске инжењера*

г. Светозара Недељковића помоћника Директора Држ. Железница,

г. Светолика Ј. Поповића начелника Министарства Грађевина,

г. Драгољуба Спасића ванредног професора Универзитета,

г. Аћима Стевовића ванредног професора Универзитета и

г. Миливоја Павловића инспектора Срп. Држ. Железница.

III. *У испитни одбор за архитекте:*

г. Андру Стевановића ванредног професора Универзитета,

г. Светолика Ј. Поповића начелника Министарства Грађевина,

г. Драгутина Ђорђевића ванредног професора Универзитета,

г. Милорада Рувидића ванредног професора Универзитета, и

г. Николу Несторовића ванредног професора Универзитета.

Грађевинарске вести

Нов камени мост од 8 мет. распона, саградиће се ове год. преко Малчанске реке у Малчи на путу Ниш — Сврљиг — Књажевац, по пројекту инспектора г. Јосифа Ринера.

Предрачунска је сума 26 836,51 дин.

Нов стални мост од 7. м. саградиће се ове год. на реци Рачи код вртарске механе, на путу Крагујевац — Песковита Пољана — Наталинци, по пројекту в инжењера г. Дим. В. Милошевића

Предрачунска је сума 4 738,94 дин.

Мост преко потока Шавца на путу Крагујевац — Лапово — Свилајнац, оправиће се ове год. пројекту окр. в. инжењера г. Дим. В. Милошевића.

Предрачунска је сума 1 139,65 дин.

Предузимачима и индустријалцима.

Објављује се заинтересованима, да је краљ. срп. повлашћ. фабрици шећера у Београду за подизање нове фабрике Шећера у Великом Орашју потребан следећи материјал и то: 2 100 000 ком. цигаља нормалне величине.

550.000 кгр. цемента.

4.000 м³ оштрог песка за зидање 500—600м³ ситног речног шљунка за бетон.

1 100 м³ Колубарског песка за калдрму.

1.000 м³ ломљеног камена за цокле и темеље.

Набавка се може уступити уједно или на више лифераната.

Ближа извешћа могу се почев од 8. Јануара 1911. год. добити у канцеларији Фабрике Шећера у Београду.

Управа

Краљ. Срп. Повл. Фабрике Шећера
у Београду

Немачког индустријског Удужења
Акционарско Друштво у Регенсбургу

Доњи строј за нов гвоздени мост преко Чемернице код Прељине, и један инондациони пропуст од ојачаног бетона на путу Чачак — Крагујевци и Гор. Милановац, саградиће се по пројекту окр. инжењера г. Влад. Р. Вишека.

Лицитација је расписана за 12. фебруар ове године.

Предрачунска је сума 68 459,06 дин.

Власник за Удруж. Срп. Инжењ. и Архитекта **Влад. П. Мигровић** ванр. професор Универзитета

Одговорни уредник **Јефта Т. Стефановић** редовни професор Универзитета

Штампања К. Грегорића и Друга — Београд

Дрвени мост преко Мораве у Влад Хану, оправиће се по пројекту окр. инжењера г. Т. Тодоровића.

Предрачунска је сума 6638,05 дин.

Дрвени мост преко реке Шајне на путу Кладово — Текија оправиће се одмах по пројекту окр. инжењера г. П. А. Ђирића:

Предрачунска је сума 2174,97 дин.

Благајникова пошта

Г. Момчило Тапавица инжењер из Каменара у Далмацији, послао нам је 25 дин. на име претплате за лист за целу 1910 г.

Г. Филип Трифуновић инжењер, повереник за окр. ужички, послао нам је покупљену претплату за лист и то:

50 дин.

од 1. јула 1908 г. до 31 дец. 1910 г.

од г. Радисава Митровића предузимача из Б. Баште
40 дин.

за целу 1909 и 1910 год.

од г. Илије Јовановића предуз. из Пожеге.
по 20 дин.

за целу 1910 год.

од г. Малише Атанацковића предуз., Павла Брушије
предузимача, Мил. Мићића предузим., из Ужица.

по 10 дин.

за I полгође 1910 г.

од г. Мил. Глишића предуз. из Ариља

за II полгође 1910 г.

од г. Вељка Р. Лазића предузим из Ужице
11,65 дин.

од г. Велимира Јанковића предузимача из Ужица. од 1.
III. — до 1—X—1910 год.

Нашим претплатницима у округу тимочком.

Уредништво Српског Техничког Листа, овим извештава све своје претплатнике у округу тимочком, да ће у будуће сву претплату за Срп. Тех. Лист прикупљати Дирл. инжењер г. Боровоје М. Раденковић окр. подинжењер из Зајечара.

С тога молимо све наше претплатнике у округу тимочком, да сву дугујућу претплату за Срп. Техн. Лист, од данас па у будуће, предају г. *Боровоју М. Раденковићу и. инжењеру из Зајечара.*

Редакциони Одбор
Срп. Техн. Листа